

DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valentina Clevadi
Iuliana Oprea, Ion Druță,
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către avocatul Organ Elena în interesele lui Oscar Vaisman,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oscar Vaisman împotriva executorului judecătoresc Pașa Nicolae, intervenienți accesorii SA „Moldasig” și CA „Asterra Grup” SA cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Oscar Vaisman, s-au admis apelurile declarate de executorul judecătoresc Nicolae Pașa și CA „Asterra Grup” SA, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 29 ianuarie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii

constată:

La 12 noiembrie 2014 Oscar Vaisman s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva executorului judecătoresc Nicolae Pașa, intervenient accesoriu S.A. „Moldasig” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale executorului judecătoresc Nicolae Pașa.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că, prin hotărârea judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 martie 2010, s-a dispus încasarea de la S.A. „Moldasig” în beneficiul lui Oscar Vaisman a sumei de 40321 lei, - cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 850 lei - cheltuieli pentru efectuarea expertizei și suma de 150 lei - taxa de stat, în total s-a dispus încasarea sumei de 41321 lei.

Hotărîrea respectivă a intrat în vigoare, fiind eliberat titlu executoriu, care a fost executat. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție, a fost micșorată suma despăgubirilor materiale de la 40 321 lei pînă la suma de 36 304 lei.

Menționează reclamantul că, la 10 aprilie 2013, S.A. „Moldasig” s-a adresat în judecată cu cerere privind întoarcerea executării, prin încasarea de la Oscar Vaisman a sumei de 4017 lei. Astfel, în baza ordonanței judecătorești Centru mun. Chișinău din 10 aprilie 2013, a fost dispusă întoarcerea executării și încasarea de la Oscar Vaisman a sumei de 4 017 lei. Ulterior, fiind telefonat de reprezentantul S.A. „Moldasig”, reclamantul s-a prezentat la sediul acestora, achitând benevol suma adjudecată, fără a cunoaște că există o procedură de executare pornită de executorul judecătoresc Nicolae Pașa.

Susține reclamantul, că, la 05 martie 2014, reprezentantul S.A. „Moldasig” a înaintat un demers către executorul judecătoresc Nicolae Pașa, prin care a informat executorul, că datoria a fost achitată, însă, necătînd la acest fapt, la 20 martie 2014, executorul judecătoresc s-a adresat cu două demersuri către Judecătoria Botanica mun. Chișinău despre anunțarea reclamantului în căutare și interdicția de a părăsi țara.

Indică reclamantul că despre demersurile respective nu a cunoscut pînă la 04 noiembrie 2014.

La 11 februarie 2014, reclamantul s-a prezentat la biroul executorului Judecătoresc Nicolae Pașa care i-a înmănat borderoul de calcul a cheltuielilor de executare. Nefiind de acord cu borderoul și cu încheierea executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare, reclamantul le-a contestat în instanța de judecată, cererea respectivă fiind retrasă ca urmare a anulării actelor de către executor. Ulterior, la 31 mai 2014, plecând împreună cu familia la odihnă, reclamantul a fost oprit de poliția de frontieră de la Aeroportul Internațional Chișinău, anunțîndu-l că îi este interzis să părăsească țara.

Susține reclamantul, că despre aplicarea respectivelor restricții, dînsul nu a cunoscut și urmare a celor întîmplate toate cheltuielile suportate de acesta pentru biletul de avion și cazare în Italia, au fost pierdute. Mai mult ca atât a fost pusă în pericol și plecarea acestuia într-un tur pe mare pentru care a achitat în avans. Respectiv, ulterior a fost nevoit să procure un bilet la avion la un preț mult mai mare.

A mai susținut reclamantul că, după ce i-a fost interzisă părăsirea țării, acesta a solicitat explicații de la executorul judecătoresc, însă ultimul i-a reproșat în mod grosolan.

Precizează reclamantul că la 10 iunie 2014, în baza demersului executorului judecătoresc N. Pașa, Judecătoria Botanica mun. Chișinău a emis o încheiere de revocare a interdicției de părăsire a țării.

La 05 noiembrie 2014, reclamantul a fost telefonat de reprezentantul Asociației Proprietarilor în Condominiu, care i-a comunicat că este căutat de poliție

în baza încheierii judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 25 martie 2014, anunțarea în căutare fiind solicitată tot la cererea executorului judecătoresc.

Ține să menționeze reclamantul că, dînsul este un om de afaceri, director la cîteva întreprinderi, dispune de bunuri și avere, astfel, în cazul în care executorul judecătoresc dorea să execute forțat documentul executoriu, o putea face liber. Or, comportamentul dolosiv al acestuia denotă depășirea atribuțiilor date prin lege și intenția de a pricinui daune morale reclamantului.

Cere reclamantul încasarea de la executorul judecătoresc Pașa Nicolae a sumei de 966,38 euro și 5 297 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cât și cheltuielile de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, CA „Asterra Grup” SA.

Prin hotărîrea judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la executorul judecătoresc Pașa Nicolae în beneficiul lui Vaisman Oscar a sumei de 5297 lei și 720 euro, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărîrii, cu titlu de prejudicii materiale, suma de 5000 lei, despăgubiri morale și suma de 658,30 lei cheltuieli de judecată.

Împotriva hotărîrii instanței de fond, în partea respingerii pretențiilor, la 12 februarie 2016 a depus apel Vaisman Oscar, iar în partea admiterii pretențiilor, la 18 februarie 2016 și respectiv 28 februarie 2016 au depus apel CA „Asterra Grup” SA și executorul judecătoresc Nicolae Pașa.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de Oscar Vaisman, s-au admis apelurile declarate de executorului judecătoresc Nicolae Pașa și CA “Asterra Grup” SA, s-a casat integral hotărîrea Judecătoreii Botanica municipiul Chișinău din 29 ianuarie 2016 și s-a emis o nouă hotărîre de respingere integrală a acțiunii

La 21 noiembrie 2016 avocatul Organ Elena în interesele lui Oscar Vaisman a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe cu modificarea sumei încasate, dispunînd încasarea suplimentară de la Nicolae Pașa în beneficiul său a sumei de 60 euro cu titlu de pagubă directă și 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la adoptarea deciziei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, a încălcat normele de drept material și procedural.

Or, instanța de apel pentru a emite o hotărîre legală și întemeiată urma să stabilească dacă dauna care i-a fost cauzată lui Oscar Vaisman de către executorul judecătoresc Nicolae Pașa se încadrează în noțiunea de risc asigurat care urmează a fi despăgubit și care este modalitatea de achitare, în baza căror acte confirmative și în ce termeni și ce condiții.

Or, conform pct. 3.3 subpt. 3.3.4 din contractul de asigurare facultativă de răspundere civilă încheiat între executor și compania de asigurare, eveniment

asigurat se consideră prezentarea de către terț (persoana păgubită) către persoana asigurată sau asigurator a cererii privind remedierea prejudiciului material cauzat persoanei păgubite ca rezultat al acțiunilor și omisiunilor executorului judecătoresc comise în mod neintenționat.

Or, în situația în care acțiunile executorului judecătoresc îndreptate spre cauzarea prejudiciului au fost neintenționate, executorul judecătoresc era obligat să prezinte companiei de asigurări, hotărârea instanței de judecată, care stipulează obligațiunea de a plăti și suma despăgubirii pentru plata în legătură cu evenimentul produs.

Respectiv, urma să existe un act judecătoresc prin care instanța ar fi stabilit prejudiciul moral, material și cheltuielile de judecată suportate care ulterior să fie acoperite de polița de asigurare.

Cu referire la prejudiciul moral indică recurentul că polița de asigurare nu acoperă prejudiciul privind daunele morale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că, copia deciziei instanței de apel din 28 iunie 2016 a fost expediată în adresa părților la 01 iulie 2016 (f.d. 208), însă la materialele cauzei lipsește și dovada de recepționare a acesteia.

Or, în cazul dat recurentul susține că a făcut cunoștință cu decizia contestată la 21 septembrie 2016, astfel, s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen, la 21 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum s-a stabilit, prin acțiunea în cauză reclamantul Oscar Vaisman pretinde la repararea de către executorul judecătoresc Pașa Nicolae a prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite cauzat de pârât reclamantului prin înaintarea în instanța de judecată a demersurilor de anunțare în căutare și aplicarea reclamantului a interdicției de a părăsi țara.

În conformitate cu art. 2 Cod de executare executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

Conform art. 5 Cod de executare, modul și condițiile de punere în executare a documentelor executorii se stabilesc pe principiul respectării drepturilor omului și nu pot avea ca scop pricinuirea de suferințe fizice și morale sau de prejudicii materiale.

Conform art. 8 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc este obligat să aibă un rol activ pe parcursul întregului proces de executare, depunând efort pentru realizarea prin mijloace legale a obligației prevăzute în document executoriu, respectând drepturile părților în procedura de executare, să dea dovadă de o înaltă cultură în activitatea profesională și să fie imparțial.

Reieșind din norma enunțată rezultă că, că executorul judecătoresc, în cadrul executării documentului executoriu nr.2po-194/13 din 10 aprilie 2013, emis de Judecătoria Centru mun. Chișinău privind încasarea datoriei de 4 017 lei de la Vaisman Oscar în beneficiul SA “Moldasig” a neglijat principiul legalității, egalității, umanismului, nu a respectat drepturilor debitorului Oscar Vaisman, pricinuindu-i suferințe morale și prejudicii materiale.

Conform ordonanței judecătorești nr. 2po-194/13 din 10 aprilie 2013, prin întoarcerea executării, s-a încasat de la Oscar Vaisman în beneficiul SA „Moldasig” suma de 4017 lei.

La 21 mai 2013 reprezentantul creditorului, Sitari Iulian, a depus cerere cu privire la executarea documentului executoriu.

Prin încheierea din 21 mai 2013 (f.d.75) a fost dispusă intentarea procedurii de executare.

La fel, din analiza procedurii de executare, instanța a stabilit că executorul judecătoresc nu a trimis în adresa debitorului nici o citație sau încheierea despre intentarea procedurii de executare, propunerea de conciliere, încheierea despre aplica măsurilor de executare, etc..

Astfel, Oscar Vaisman a primit încheierea despre intentarea procedurii de executare doar la 10 aprilie 2014, pe când la 05 martie 2014 datoria era deja achitată direct creditorului.

Deci, executorul judecătoresc nu i-a acordat debitorului un termen de executare benevolă conform prevederilor art. 60 alin. (3) Cod de executare.

Or, în procedura de executare nu există nici o dovadă că executorul a trimis încheierea de asigurare a executării din 21 mai 2013 (f.d.82) către organele competente.

Deci, conform normelor enunțate, în cumul cu circumstanțele pricinii, prima instanță corect a reținut că executorul judecătoresc Nicolae Pașa a acționat în mod ilicit și cu vinovăție, în cazul în care acesta nu a efectuat nici o măsură prevăzută de codul de executare pe care era obligat să le întreprindă.

Totodată, deoarece din încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 24 martie 2015 (f.d. 19, vol.-I), rezultă că executorul judecătoresc Nicolae Pașa a înaintat un demers privind aplicarea în privința debitorului Oscar Vaisman a interdicției de a părăsi țara în scopul asigurării documentului executoriu nr. 2po-194/13, pe un termen de 6 luni, la 20 martie 2014, după ce debitorul la 05 martie 2014 a achitat datoria, prima instanță corect a stabilit că executorul judecătoresc nu avea dreptul să înainteze o astfel de cerere.

Or, neverificând în prealabil dacă s-a achitat sau nu datoria, cu atât mai mult că potrivit informației prezentate de executorul judecătoresc, reprezentantul creditorului ar fi depus cererea la 31 iulie 2013, executorul judecătoresc a înaintat demersul la 19 martie 2014, solicitând aplicarea interdicției de a părăsi țara, anume pentru asigurarea datoriei de 4017 lei.

Ba mai mult, executorul judecătoresc nu a executat încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 24 martie 2015 în partea în care a fost obligat să efectueze periodic, o dată în lună, controlul privind necesitatea menținerii interdicției de a părăsi țara.

Instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că deoarece în baza contractului de asigurare facultativă de răspundere civilă generală nr. 0012/14AG2 din 19 martie 2014, încheiat între CA „Asterra-Grup” SA și executorul judecătoresc Nicolae Pașa, compania de asigurare și-a asumat obligația să achite persoanelor păgubite despăgubirea de asigurare pentru riscurile asigurate, acțiunea în partea în care reclamantul pretinde la repararea prejudiciului material nu, este înaintată către pârâtul corespunzător.

Or, în conformitate cu art. 1301 Cod civil, prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asiguratorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări în cazul asigurării de răspundere civilă, asiguratorul se obligă să plătească o despăgubire pentru prejudiciul de care asiguratul răspunde în temeiul legii față de terțe persoane păgubite și pentru cheltuielile suportate de asigurat în proces civil.

Prin contractul de asigurare facultativă de răspundere civilă încheiat între executor și compania de asigurări (art. 1.1.) „asiguratul achită prima de asigurare, iar asiguratorul plătește, la producerea evenimentului asigurat Asiguratorului sau Beneficiarului, la indicația Asiguratului, despăgubirea de asigurare, în limitele, volumele, condițiile și termenele convenite în prezentul contract”.

Deci, cu titlu de consecință, prin prisma art. 6 alin. (3) și (4), art. 16 alin. (6) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări inclusiv și pct. 11 din contractul de asigurare facultativă, survine obligația executorului judecătoresc de a achita suma despăgubirii materiale suportate de reclamant.

Fiind stabilită legătura cauzală între faptă și consecințele produse, prima instanță întemeiat a dispus încasarea prejudiciului material și moral de la intimat-pârât, iar cu titlu de consecință și a cheltuielilor de judecată.

În conexiunea celor relatate, se atestă temeinicia recursului declarat și ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care

urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către avocatul Organ Elena în interesele lui Oscar Vaisman.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 29 ianuarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oscar Vaisman împotriva executorului judecătoresc Pașa Nicolae, intervenienți accesorii SA “Moldasig” și CA “Asterra Grup” SA cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță

Dumitru Mardari

Galina Stratulat